

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
 Fő-piacz. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

A napi eseményekhez.

Budapest, augusztus 15.

Most tizennégy esztendeje, hogy Ő felsége Taaffe Ede grófot kabinetalaki társra meghívta és azóta szakadatlanul az osztrák államkormányzás élén állt ez a kitünő államférfi. Vigasztalan állapotokat talált, a parlamentben valóságos zürzavart. A csehek, egy minden borzasztó „nemzeti sajátosságok“ dacára értelmes, igen fejlett nép, távol maradtak a birodalmi tanácstól, a németek meg éppen önmagukat dobták ki a kormányból s tették hosszú időre feltétlenül kormányképtelenné.

Taaffe a pártok fölé helyezte politikáját, a cseheket bevitte a birodalmi tanácsba és dacára annak, hogy parlamenti politikája folytonos lavirozás volt a pártok közt, mégis képes volt nagy tényleges alkotásokat létesíteni, minők a vasutak államosítása és kiegészítése, az államháztartásban az egyensúly helyreállítása, a munka védelme és a munkások részben való ellátása és a többi, — és még mindig a kormány élén áll, mindig szilárd többség nélkül ugyan, de minden mérsékelt elem tiszteletének és rokonszenvének birtokában, és őszinte hazafinak, önzetlen jellemnek, tökéletes és gyakorlatilag igen ügyes államférfinak általánosan elismerve.

A dualismust mindig lelkiismeretesen tisztelte, Magyarország iránt mindig ugyszólván rokoni hajlamot táplált, még élettársnak is a magyar fajból, egy Csáky grófnőt választott magának.

Igen örvendetes benyomást keltett Bécsben — mint onnan a „P. C.“-nek írják — a magyar államháztartásnak a folyó év második negyedéről szóló pénztári kimutatása. Ha még ez az egészen az 1892. évi gazdasági viszonyok hatása alatt állt negyed is — így mondják, — az előző év megfelelő negyedével szemben felesleget mutat föl: a két utolsó negyed, melyekben az ideai gazdasági viszonyoknak már vissza kell tükröződniök, mindenesetre kitünő eredményt fog szolgáltatni és az évvárás hasouló lesz a két elődjéhez.

A még meglehetősen fiatalon nyugdíjazott Rimler, volt udvari és miniszteri titkár ügyének és az ő orosz szövetségi ügyleteinek, melyek Magyarországon oly sok port vertek föl, Bécsben egy pillanattig sem tulajdonítottak jelentőséget. Egyrészt ismerték ott a mint „politikus“ egészen jelentéktelen embert és vigasztalan magán-viszonyait, másrészt nagyon is jól ismerték éppen annak a tösgyökeres magyar néprétegnek oroszellenes érzelmeit, melyet a magyar képviselőház balpártja képvisel, hogy sem csak egy pillanattig is hittek volna abban, hogy Rimler valakitől mandatumot kapott magyar-orosz szövetségi terveihez. És ha csak egy „modus vivendi“-ről Oroszországgal van szó, ezt elérni évek óta törekszik Kálnoky gróf; mint tudjuk: nem siker nélkül, de Rimler ur diplomáciai támogatása nélkül.

A szerb anya- királyné, átutaztában az európai Nyugatra, f. hó 16-án Bécsbe érkezik, hol rövid időre a szerb követ-

ségnél száll meg és egyebek közt fogadni fogja Franassovics volt hadgy-minisztert, régi lovagias hívét, a kit az ismét uralomra jutott radikálisok nem akartak tovább túrni a Dokics-kabinetben. Ezzel a régi hívével Natália asszony mindenesetre hazamenetelének idejét és módzatait fogja megbeszélni. Ez az utazás minden valószínűség szerint a f. október havában történnék, Milán exkirály azonban nebezen megy Belgrádba, a hol csak zavarokat okozna jelenléte.

— **Pável-Pituk ügy.** A Pituk-féle ügyben ismét nagyobbodik az izgalom, annival inkább, mert új röpirat megjelenése van kilátásban. Az oláhok Aradon felette fészkelődnek, elannyira, hogy Pituk kénytelen örökösen lakást változtatni, nehogy egy alkalmas pillanatban ellenségei leüssék. Különben napról-napra kapja Pituk az üdvözlő iratokat. Lukács Gyula, a nagyszalontai kerület országgyűlési képviselője azt írta Pituknak, hogy ha a biharmegyei képviselők között nála alkalmasabb nem találkozik, úgy a Pável-ügyben szeptemberben ő fog interpellálni. Együttal kéri Lukács Pitukot, hajlandó volna-e az interpellációhoz egyéb, minden kétségen felül álló adatot szolgáltatni, vagy esetleg, ha e tárgyban felkeresné Aradon, kész volna-e egyéb adatokat elmondani. Ezek mellett azonban érkeznek a gyalázatosabbnál gyalázatosabb hangon írt, anonim fenyegető levelek is, melyek szerzőit már sejtik. — Pituk különben ezerszámra kapja a megrendelést röpiratára, mely most új kiadásban jelenik meg az aradi Kölcsey-Egyesület kiadásában. — A kormány hír szerint kormánybiztost nevez ki Nagyváradra. Kormánybiztosul Beöthy Andor alispánt és Kaffka László osztálytanácsost emlegetik. Pávelről a g. kath. püspökség egy volt mérnöke Antoni Sándor azt írja, hogy mikor elfoglalta a váradai püspökséget az uradalom három magyar tisztviselőjét elbocsátotta, helyükbe oláhokat

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A köszöntésről.

A köszöntésben mély értelem rejlik s a mult és jelenkor vad népeinél is meg van a kölcsönös tisztelet e fokmérője. A német „grüßen“ és „Gruss“ szó a régi német „groeten“ből származik, mely annyit jelent: nagygyá tenni. Tehát ha a német így szól: „Gottgrüß dich“, — ez annyit jelent: „Az isten tegyen nagygyá tégedet, gyarapítsa javaidat és tekintélyedet!“

Herodotus a perzák szokásairól így ír: „Ha az utcán találkoznak, arról lehet megismerni, hogy találkozóik egyenlő rangúak, — hogy köszöntés helyett megcsókolják egymás száját. Ha azonban a találkozóik egyike alsóbb rangú, úgy az arcát csókolják; ha pedig a találkozóik egyike épenséggel közönséges halandó, akkor ez a földre dobja magát és úgy üdvözi felebbvalóját.“

A görögök a találkozásnál, bucsuzásnál és érkezésnél így köszöntötték egymást Chainel (Öröm veled!) A rómaiak az érkezésnél „Ave“-val — légy üdvöz — köszönték egymást, a bucsuzásnál Vale l-val: vagy „Cura, ut valeas!“-val, vigyázz, hogy egészségeses maradj.

Nevezetes volt a gladiatorok köszöntése, melyet a küzdés előtt a császárhoz intéztek s mely így hangzott: Ave imperator, morituri

te salutem! (Üdv neked, császár, a halni készülnők üdvözölnek!)

Az ő testamentumi zsidóknál közelebbi ösmerősök úgy üdvözölték egymást, hogy megábrázták egymás kezét és megcsókolták egymás vállait és fejét. Rendes köszöntésük ez a felkiáltás volt: „Jeholem alechem!“ (Béke veled,)

„Bon jour! Comment vous portez vous? — Jónapot, hogy van? kéri a francza és így felel rá: „Je suis charmé de vous voir!“ — (Elvagyok bájo va, hogy láthatom), míg az az olasz és spanyol így szól: „Come sta? Comma esta? (Hogy van?) A hollandok üdvözlése emlékeztet azok tengeri életére, mert így hangzik: „Miként hajókézik ön, uram?“ Adieu vel bucsuzik az angol, francza és a német. A britt és éjszaknémet, kik azt tartják, hogy az idő pénz, ti Morn-nal köszönnék s tovább sietnek.

„Jó étvágyat kíván!“ — a kedélyességéről s jó asztaláról s vendégszeretetéről híres nép a Duna partján, „hol mindig vasárnap van s a pecsenye mindig nyárson van!“ Az élet virágaival szemben, kiket Zeusz haragjában a férfiak ostorával teremtett, lovagiasságát azzal tünteti ki, hogy „csókolom kezét!“-tel köszönti, barátjának és jó ösmerősének „servusz!“ mond, melyhez, ha különös jó kedvben van ezt csatolja: Isten áldjon. Ha bucsuzik, vagy távozik az „Isten veled“-et használja, vagy az „Ajánlom magamat.“

Az alpvideki és a síkon lakó buzgó katolikusok a XIII Benedek pápától származó köszöntéseket használják s így szólnak: „Disseritessék a Jézus Krisztus!“ mire a válasz: Mindörökké!“

A bajorok és az osztrákok ösmerőseiket „Grüß-Gott!“-al köszöntik és még e kérdést csatolják hozzá: „Wie geht's?“

Az udvariasszász „szép jó reggelt“ kíván, „Szerencse fel! köszön a bányász és „Jó szerencsét“ mond az izmait edző hegymászó.

Míg a lengyel alázatosan megcsókolja a kezét, vagy a ruha szélét, így szólva: „Boldog vagy?“ — addig az erőteljes és önértékes angol megrázza a kezét e kéréssel: „How do you do?“ — vágy eltávozva töled így köszönt: God bless you! „Fare o well!“

A svéd gondokozva így köszönt a találkozásnál: „Hova gondol ön?“ — míg a bátor dán az évezetekre és egészségre gondolva, így köszönt: „Jó élt ön?“ A „jó reggelt!“ „jó napot!“ „jó éjt!“ „jó estét!“ a magyarok köszöntése.

A török keresztbe fonja karjait a mellén és némán hajtja meg a fejét. Ugyanígy köszön a bolgár, csak hogy e szavakat teszi hozzá: Pane bogum! miként a szerb és a román is. Az orosz a találkozásnál így köszön: Légy egészséges! a bucsuzásnál „Viszontlátásra!“ hosszabb időre való távozás vagy válás alkalmával „bocsáss meg“ kifejezést használja.

alkalmazott s elrendelte, hogy az uradalom gazdasági hivatalának nyelve, mely addig minden püspök alatt magyar volt, ezután oláh legyen. A nagyváradi oláhok bűnvádi feljelentést tettek az ügyészségnél a tüntetések ügyében. A feljelentéshez hosszab névsort mellékeltek, melyben az állítólagos vezetőket megnevezik. A névsorban számos ügyvéd, tanító, hírlapíró neve van benne. Laurán Agoston kanonok ismét hosszabb nyilatkozatot tett közzé, melyben védekezik az ellene és Pável püspök ellen emelt vádak ellen.

Belföldi hírek. (A budavári Mátyás templomot), melyet egy millió forint költséggel eredeti alakjában restauráltak, tegnap Nagy Boldog asszony napján áldotta meg a hercegprímás. — (A katonai átiratok ügyéhez.) Több hírlapban közölt azon hír, mintha a belügyminiszter ismeretes rendeletét a katonai átiratok tárgyában a kassai hadtestparancsnokság megkeresésére adta volna ki, minden alapot nélkülöz. — (Szatmár város tiltakozása.) Szatmár város törvényhatósági közgyűlése Hieronymi rendeletét, a német-katonai átiratok ügyében nem vette tudomásul, hanem elhatározta, hogy a rendelet ellen a miniszternél remonstrál s az országgyűléshez fíratot intéz. — Egyben utasította a polgármestert, hogy a netán érkező német katonai átiratokat elintézés nélkül utasítsa vissza. — (A bábolnai állami mén telep áthelyezése.) Bethlen András gróf földművelésügyi miniszter a bábolnai állami mén telepet Győrbe szándékozik áthelyezni. E célból Győrben már intézkedett is, hogy ez összesen 300 lónak megfelelő helyiségeket építsenek.

Külföldi hírek. (Wekerle Ischlben.) A miniszterelnök Ischli tartózkodásáról a következő telegrafálják: Wekerle Sándor miniszterelnököt, ki ma reggel ideérkezett, a király hosszabb kihallgatáson fogadta. Este a miniszterelnök hivatalos volt az udvari ebéren. — (Vilmos császár és Sándor czáár.) Dandbrog kopenhágai újság jelentése szerint a czáfolat daczára bizonyosnak mondható, hogy a német császár a nyár utóján, az orosz czár ott időzése alatt egy napra meg fogja látogatni a dán udvart. — (Elfogott orosz tannulók.) Kievvben több egyetemi hallgatót fogtak el annak gyanúja alatt, hogy Ukriánának Oroszországtól való elszakítása érdekében konspirálnak. Charkovban pedig több

egyetemi hallgatót egy manifesztum közzététele miatt fogtak el, a melyben a lakosságot Ukriánia függetlenségének kimondására szólították fel. — (Zavargások Indiában.) A brit indiai uralomra nézve könnyen veszedelmessé váló zavargások folynak Bombayban hinduk és mohamedánok között, a kik vallási fanatizmusból támadnak egymásra. Az összeköttetések gyakoriak, sokan meghaltak és megsebesültek. A bombayi katonaságot szaporították.

Az ezüst és jövője.

Közi: Hajdu József.

Aug. 15.

Tudvalevőleg néhány hét előtt kiütközött az úgynevezett „ezüst krach“, a mi az északamerikai érmeviszonyokban válságot idézett elő; és ez annál inkább a legmesszebb érdekelté válik, mert a fehér fémnek további sorsa leginkább az Egyesült államok pénzügypolitikai magatartásától függ.

Reánk nézve az ezüst sorsa felette tanulságos, főleg ama időpontban, midőn Monarchiánk az aranyvaluta rendezésén teljes erővel dolgozik és a Németországban uralkodó agrár áramlatok az ezüst rehabilitását itt a kettős értékviszonyokat mint egy igen veszélyes jelzőt tüntetik fel. De meg az Északamerikai egyesült államok nyújtják a legvilágosabb képét ama körülménynek, mely visszás helyzet és veszélynek kellett bekövetkezni egy természetellenes gazdasági törvényhozás által.

Midőn a 70-es évek folyamán több állam és ezek közül főleg Németország a tisztán arany valutához való átmenet által a latin érme unió államaiban és más országokban a finom ezüst értékek beszüntetése által, de főleg az ezüst-termelés óriási növekedése által az ezüstnek az aranyhoz érték viszonya erősen csökkent, 1878-ban Washingtonban a nagy ezüst bányatulajdonosok javára az úgynevezett „Blandbill“-t alkották, a mely szerint az államnak legkevesebb 24 millió dollárnyi ezüstöt kellett vásárolni és vezetni.

Az 1890. évben pedig az ezüstnek az általam általi kényszer vásárlása az úgynevezett „Shermanbill“ által jóval megkészeződött. Ennek folytán az amerikai államkincstárnál most több mint egy milliárd frt értékű, és temérdek ezüst mennyiség van felhalmozva, miután a forgalomban héz ezüstdollárokat visszautasítják és hogy a pénzforgalom számára egy aquivalens legyen, kénytelen volt az állam pa-

pirpézt az úgynevezett ezüst igazolványokat (certi ficat) kibocsátani.

Az ezüst készlet növekedésével az utóbbi években a pénzkészlet apadása járt, midőn az Egyesült államok külkereskedelme kedvezőtlenebbé alakult, ez most már a megengedhető minimumra süllyedt, a mennyiben körülbelül 114 millió dollár az ugyanannyi folyamban levő pénzcertifikátum fedezetül kell hogy szolgáljon és azonkívül 100 milliónak kell lenni az államjegyek beváltásához.

Az Északamerikai egyesült államok szinpadán játszódék le az a világot nem kevésbé meglepő eset, mint üzé ki az ezüst az országból az aranyat. E mesterkelt alkotás mindaddig valamennyire csak tartotta magát, míg a kereskedelmi mérleg az Egyesült államokban kedvezően állott, azaz: a bevitt jóval felülmúló árukivitelért a külföldnek évente nagy mennyiségű aranyat kellett New-Yorkba küldeni. — Daczára a Mac-Kinley-Bill-nek azonban az utóbbi időben az Egyesült államok bevitele tetemesen emelkedett, míg ellenben a kivitel csökkent. Ekkép az utóbbi években New-Yorkból Európába nagyban megindult az arany áramlat, a melyből ismét csak kevés került vissza. Ez évi január elseje óta több mint 40 millió dollár szállított el New-Yorkból, a mely körülmény Monarchiánk valuta szabályozására önyön-en hatott.

Az Egyesült államok kongressusa, miként tudva van augusztus 7-ikére egy rendkívüli ülést hívott össze, hogy első sorban az ezüst kérdés ügyében és még talán a vám kérdésben is döntő határozatot hozhassanak. Daczára az észak- és a déli Egyesült államokban a „Sherman-Bill“ elleni hatalmas áramlatoknak, ma még lehetetlen határozott ítéletet mondani arról, mely sors vár a Sherman Billre a kongresszus és senatusban, már azért is, mert az „ezüstkirályok“ hatalma valami felette erős, nem csak a nyugati- és déli államok egy részének általuk uraló szavazat számánál, hanem egyszerűs mind a csengő argumentumoknál fogva, a mely felett ők rendelkeznek és a melyekkel oly virtuositással szállnak síkra, hogy hozzájuk képest a panamai faiseurök valóságos erényhősök.

Ép oly fontos és érdekes az ezüst jövőjéről szóló kérdés, a mely kivált az újabb időben történt tetemes árcsökkenés folytán újra előtérbe lépett. Már régóta terjed különben ama hír, hogy némely északnyugati államokban az árcsökkentés hanyatlása mellett nem dolgozhatnak és hozzá még az ezüstöt egyes országokban szo-

Az arabs „Salem aleikum“-mal (Béke veled) üdvözöl, mire a rendes válasz: „Alleikum essalem!“ (Veled legyen a béke.)

A mennyei birodalomban a találkozókat összeteszik kezeiket és a szívükhöz szorítják s barátságosan hajolnak meg, fejeiket mélyen lehajtva és kétszer egymásután e szót mondva: Isim! Ha azonban két régi ismerős hosszú idő múlva találkozik, akkor mindketten térdre rognak, fejeiket mélyen a föld felé hajtják és ezt a szertartást többször ismétlik egymásután. Ha két jó barát találkozik egymással, akkor e kérdést intézik egymáshoz: „Rendben van a gyomrod?“ A birodalom fiait, ha egy magas rangú chinaival találkoznak, körbe fogják, kezeiket felemelik és felemelt kezekkel hajlongnak a földig. Ha egy kínai európai modorban köszönt valakit s megtudják ezt, 50 bambuszt kap a hasára. A kalaplevételre való köszönés, melylyel az európai tiszteletet fejezi ki, a chinainál általában az ázsiaiaknál megvetést idéz elő. Mintán az imát fedett fővel végzik, ugy fedett fővel üdvözlik azt is, akit tisztelnek. A perzsák a lakásukba belépő idegent rózsavizvel fecskendezik be. Japánban az alsóbb rangú felebbvalói előtt leveti saruit és jobb kezét köpenyének bal ujába dugva, lassan halad el felebbvalója előtt, így kiáltván: „Augh! Augh!“ (Ne okozz fájdalmat nekem!) A Himalaya hegység táján lakó törzsek ugy üdvözlik egymást, hogy hátat fordítanak egymásnak. Hátsó Indiában pedig a találkozókat megragadják egymás szakállát.

A mongol vendégének tubákkal szolgáló szö kisérétében: „Mendu!“ (Isten hozott uram!) azután szabad pörázra bocsátja kíváncsiságát s megkérdi, hogy honnan jött, hova megy, mit hozott magával s hogy drágák-e a tevék stb. Némelykor így is köszön a mougol: „Mendu, mendu — seb-nja!“ (Uram, uram légy egészséges!) Déli Mongolországban a vendégnek üdvözlése után ajándékot adnak. Ezt az ajándékot „chadak“-nak hívják s egy zsebkendő nagyságu selyemdarabból áll. Ezzel azonban köteleztetik a vendég, hogy távozásakor szintén adjon valami ajándékot. Mikor az üdvözlés vége van, a vendégnek egy égő pipát nyújtanak mit ki kell szívnia. A távozásnál nincs semmi szertartás s csak a papokat és hivatalnokokat kísérik az ajtóig.

Ceylon szigetén a köszöntés abból áll, hogy az illető tenyerét homlokára teszi és meghajítja magát.

A csöndes Oceán szigetének nagy részében: Uj-Seeland, Tahiti és a Sandwich szigeteken ugy köszöntik egymást a találkozókat, hogy orraikat összedörzsölik.

Ez a köszöntési alak az éjszaki földteke némely népénél is dívik, míg a Barátság szigetek benszültöttei orraikat az üdvözlendő homlokához nyomják. A Schiffer-szigeteken csak egyrangúak dörzsölik össze orraikat; az alantas megdörzsöli saját orrát előbb és azután megszagolja fölőbb valójának a kezét.

A szépészet és izlés gunyját képezi ama köszöntés mód, mely a csendes tengerben fekvő

Szt.-Lőrincz szigetén dívik. Ha egymás iránt különös nagyrabecsülést akarnak kifejezni e szigetet benszültöttei, akkor ugy üdvözlik egymást, hogy kezeikbe köpnek s kölcsönösen bekenik egymás arcát. Nem lehet kellemes érzés a művelt európaire nézve, aki ilyen köszöntésben vagy köszöntésekben részesül.

Éjszakkéleti Afrikában vendégszerető üdvözlés és tiszteletkifejezés az egymás arczába való köpés. — Dél-Abessziában ugy köszöntik a nőket, hogy azok kezeit kétszer orrukhoz emelik és kétszer megszagolják. A keletázsiai szigetek: Sechallon és a Kurillakon lakó ainoosok ugy köszöntik egymást, hogy egymás fülbe fujnak és tenyereikkel megdörzsölik egymás hátát.

A lamuták, sibériai nép, a találkozásnál megragadják egymás kezét s megsimogatják arczaikat. — A tiszteltnek fokozott kifejezése ama köszöntési mód hogy földre vetik megukat a köszöntött előtt és lábakkal megérintik a köszöntött arcját. Ily köszöntést csakis a törzs legtekintélyesebbjei élveznek.

A niám-niám mobutto és nég-r-törzsek Afrikában ugy köszönnek, hogy megropogtadják minden ujjukat. Waiban az a atvalók térdén csuszna a király elé. A jelenlegi király elődje elé épenséggel nem mehetnek másképp, mint négykézláb.

A kalmukok is négykézláb köszöntik egymást és orraikat összekocintják. Egyiptomban, hol a hidegletés uralkodik

katlan ki, már londoni csökken kozásba vesebe egysze mérvü dig mé belől 5 tehát 1874.

A egy ol vált, a termel közlem her-Hil 35,000 ben tö melyné ólom b mellék üzemk nak. C és ha újabb nem tu kál a Nem s hagyni így p lenné

tálása kettős az am miként nyilat tisztán térhet nyerhő nának érmek lása a szemé az egé conting bizony telek

mét á niveau aknázá goknal egyes

s e ember, így üd atlans fel nem kában s Loan nak k

hogy n St. Jo hogy a ken a jele.

bánnal Ama r (Igen). szönté nagy a egymá mást:

Itt a mely a lemes

séz, h az, bá mindig

katlan módon és mohó kapzsisággal aknázzák ki, már a múlt évben is lehetett észlelni a londoni piacon az ezüst árának oly rohamos csökkenését, a mely az egész világot csodálkozásra ejtette; a visszaesés akkor nem kevesebb, mint 14 százalékot képviselt és vele egyszermind lépést tartott a telepek oly nagymérvű kiaknázása, a melyet a világ népei eddig még soha nem tapasztaltak. Ugyanis körülbelül 5 millió kgr. finom ezüstöt produkáltak, tehát többet mint az 1880. év kétszerese és az 1874. év háromszorosa.

A tanulmány ezen számokból igen egyszerű: egy olcsó, tetszés szerint szaporítható fémme vált, a mely bizonyos országokban igen olcsón termelhető. Az Ausztráliáról kezeink közt levő közlemények azt igazolják, hogy a híres Brother-Hill aknákból, a melyek 1885-ben csak 35,000 unczia ezüstöt szolgáltattak, a múlt évben több mint 10 millió uncziát nyertek, a melynél azonban — jól jegyezzük meg — inkább ólom bányákról van szó, mert az ezüst csak mint melléktermék üzetik, a melynek folytán az üzemeltetések lehetőleg alacsonyra redukálódnak. Californiában a helyzet még kedvezőbb; és ha még Oroszország is ráadja magát az újabb ólom bányák kiaknázására, akkor bizony nem tudjuk, hanyadán is állunk az ezüst árákkal a kínálat folytonos nagyobbodása mellett. Nem szabad még továbbá számításra kívül hagyni az európai bankok nagy ezüstkészleteit így pl. Olaszországnak 41 millió líra érvénytelené lett bourbon ezüst piasztere van.

A jelen viszonyok közt az ezüst rehabilitálása szóba sem jöhet. Hogy egy nemzetközi kettős érték szövetkezet lehetetlen, maguknak az amerikaiaknak is be kell látniok; Caprivi, miként Gladstone még az idei tavaszon oda nyilatkoztak, hogy Németország és Anglia a tisztán aranyvaluta elvétel semmi esetre sem térhetnek el és hogy Austria Magyarország sem nyerhető meg az eszmének. De mit is használnának a kisegítő eszközök, mint a kisebb aranyérmek és pénzjegyeknek az ezüsttel való pótolása a folyton növekedő ezüst túltermeléssel szemben? Hogy a brüssli érme konferencián az egész világ ezüsttermelésének szerződéséről contingentálása keresztülvihetetlen, nem szorul bizonyítékra, a melynél már sokkal kisebb karcolatok is hajótörést szenvedtek.

Az ezüstnek ára csak akkor lehetne ismét állandóbbá téve, ha ez egy oly alacsony niveau a szállna le, hogy sok ezüst bánya kiaknázása már nem fizetné ki magát és a dolgozóknak illeténi fordulata Amerika és Ausztrália egyes telepeinél már is beköszöntöttnek látszik.

se csapatástól csak akkor van biztosítva az ember, ha jól izzad, a találkozó résztevéleg így üdvözlük egymást: Hogy izzad, és udvariatságnak tekintenek, ha valaki e kérdést fel nem tenné. Socotor szigetén és Kelet-Afrikában a találkozó megcsókolják egymás vállait, s Loangoban hasra vetik magukat az egymásnak köszönők.

Britt-Indiában úgy köszöntik egymást, hogy meghuzzák egymás füleit és a koraiak H. St. John szerint úgy köszönnek egymásnak. — hogy arcuk csapják egymást. A Fidgi-szigeteken a kéz megszólalása a tisztelet legnagyobb jele.

Délamerika bennszülöttei nagyon röviden bannak el a köszönéssel. A köszönő így kezdi: Ama rekú? Mire a köszöntő így válaszol: A! (Igen). Éjszakamerikában is van egy furcsa köszöntésmód. Ugyan némely államban borzasztó nagy a gyerekhalandóság s itt az asszonyok, egymással találkozáva, e kérdéssel üdvözlük egymást: „Egészséges a kicsikéd?”

Igen szép szokás uralkodik St. Jagóban. Itt a vendég a házasszonyától egy rózsát kap, mely azt jelenti, hogy az illemlátogatása kellemes.

A köszöntés és a csók között a különbség, hogy a köszöntés jelentősége mindig ugyanaz, bármely alakban történjék is, míg a csók mindig ugyanazon alakú s jelentősége különféle.

Mindazonáltal az ezüst az államok értékviszonyában mind-nha nagy szerepet fog játszani, de leginkább mégis csak mint váltópénz és pedig legjobban érme egységek alakjában, miként ez idő szerint ezeket a német márka és a magyar- és osztrák korona képviselik. Az észak-amerikai Egyesült Államok azonban a náluk uralkodó ezüst zavarokat és kellemetlenségeket a túltermelés és az ezüst királyok javára hozott monopól törvényhozásnak köszönhetik, a mik által csak önön maguknak ártottak, most tehát nézezzük utána, miként segíthetnek magukon e hatalom ellenében.

Az Isten bennünk.

— Tolsztoj legújabb könyve. —

Tolsztoj Leo új könyvet irt ezzel a címmel: Az Isten bennünk. Előttünk van az érdekes könyv egy részlete: annak a jelenetnek leírása, a melyet Tolsztoj egyik utjában látott. A múlt év szeptember 29 én, mikor az inséggel sújtott vidékeken utazott, egy csapat katonával találkozott, a melyet egy generális vezetett. A katonák Tulába készültek, hogy ott a lázongó parasztokat megfékezzék. A parasztok a miatt lázadtak fel, mert fiatal földes uruk, a ki különben nagyon befolyásos ember, jogaikat megsértette.

A katonák igazságszolgáltatását Tolsztoj így írja le:

A katonák megérkezése után a kormányzó elővezetette azt a tizenkét parasztot, a kiket panaszos földbirtokos mint a lázadás vezetőit nevezett meg. Az első ezek között egy öreg paraszt volt, a kit az egész község mint igazságos becsületes embert szeretett és tisztelt. A kormányzó levetkőztette s ráparancsolt, hogy feküdjék le az előhozott padra. A paraszt nem szólt, nem esedezett kegyelemért; tudta, hogy hiába tenné. Keresztet vetett magára s ráfeküdt a padra, némán szótlanul. Két rendőr lépett mellé, hogy fekvő helyéről el ne mozdulhasson. A pad mellett állott az orvos, hogy végszükség esetén segítsen rajta.

A rabok, a kiket a büntetés végrehajtásával megbíztak, a szerencsétlen mellé állottak, megnyalozták markukat, megcsattogtatták a korbácsot s azután mekezdtek munkájukat. A pad azonban a melyre az áldozatot fektették, keskeny volt s a kinoktól rángatózó parasztot nem tudták elég erősen lefogni. A kormányzó erre másik padot hozatott. Ez alatt a szerencsétlen ember elborult tekintettel, vonagló ajakkal, reszkető lábakkal állott bírái előtt. Mikor a padot elhozták, rákötötték még egyszer és hódérai újra kezdték munkájukat.

A felkorbácsolt t-sten egyre nagyobb sebek nyíltak. Az áldozat hátán, oldalán és lábán patakként ömlött a vér; minden egyes ütés kínos sóhajt erőszakolt ki a parasztból; hiába igyekezett azt elfojtani.

A brutális jelenet szemlélői: az asszonyok, az anyák, gyermekeik, a rokonok keserves zokogása vegyült az áldozat sóhajaiba és annak a nyöszörgésé, a kire hasonló büntetés várt. A kormányzó ur pedig újján számlálta az ütések és nyugodtan füstölt cigárettejéből.

Ötven ütés után a paraszt már nem sóhajtozott; szeme lecsukódott. teste nem vonaglott. Ekkor előállott az orvos, a ki a kerületi kórházban szolgált, megfogta az elítélt ütérét, lehajolt mellé s hallgatta, hogy a szív ver-e még? Majd kinyilatkoztatta a csár képviselőjének, hogy a paraszt teljesen eszmélet nélkül van s minden ütés megfoszthatja életétől.

A kormányzó azonban, a kit a kezébe adott hatalom butává tett, a vér megpillantásától megvadulva, megparancsolta, hogy üssék a parasztot tovább. A hóhérok harmadszor is megkezdtek a korbácsolást és még huszat veriek a mozdulatlan testre.

Ekkor a kormányzó eldobta a cigárettejét és hidegvérrel szólt:

— Elég! kötözzétek le a másikat!

Hajduvármegye Juliusban.

— A közigazgatási bizottság üléséből. —

A megyei közigazgatási bizottság tegnap tartotta júliusi rendes ülését gróf Dégenfeld József főispán elnöklété alatt. A szakelőadóknak az ülésen felolvasott havi jelentéseiből közöljük a következőket.

I. Alispáni Jelentés.

A közbiztonság állapota kedvező volt: a nevezetesebb eseteket annak idején közöltük. Tűzesetek P.-Ladányon, Nádudvaron, B. Ujvároson és H.-Böszörményben fordultak elő, összesen 6 esetben. Mindenik kisebb jelentőségű volt.

A hasznos házi állatok egészségi állapota kedvezőtlennek mondható. A ragadós száj- és körömfájás több helyütt járványosan fordult elő.

A fegyelmi ügyek állásáról a következőket jelenti az alispán: a Kovács György h. böszörményi r. alkapitány elleni fegyelmi ügyben alispáni felmentő határozatot a belügyminiszter a fegyelmi választmány II-od foku feülbíráta alá bocsátani rendelte.

Kassás József b.-ujvárosi községi jegyző ellen egyfelől a Leszka y Bertalan panasza folytató, másfelől a magyar kir. pénzügyigazgatóság feljelentése alapján megindított két rendbeli fegyelmi ügyben a járási főszolgabíró felmentő határozatot hozott s ez másodfokulag is helyben hagyatott.

II. A vármegye egészsége.

Dr. Varga Géza megyei tisztí főorvos jelentése szerint az általános ember egészségi állapot július hó folyamán tetemesen javult. A betegedések száma csökkent, a körlefelvások is kedvezőbb irányt vettek; leginkább az emésztési szervek hurutos és lobos bántalmái és a váltólázak szerepeltek. A heveny fertőző kórok csökkentek; a diphtheritis és vörheny fordult ugyan elő több esetben, de a kanyaró teljesen megszűnt. A halálozás 31 esettel kevesebb a júniusnál és 57-tel a májusnál. Meghalt ugyanis július hóban a vármegye területén 399 egyén, született 565 s így a szaporulat 166. Rendkívüli halá eset 12 volt, ebből 7 öngyilkosság. E hóban több mélyebb rétegű jó ivó vizű kutat furtak. A fenyegető kolera járvány ellen a legszigorubb óvintézkedések megtétettek.

III. A h.-böszörményi fiók-fogház.

Dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész jelenti, hogy a f. év június végén a kir. ügyészség h. böszörményi fiók-fogházában fogva maradt 39 férfi 9 nő; ezekhez július hóban jött 2 férfi, 1 nő. Büntetése kiálása után szabadon bocsátott 23 férfi, 1 nő; egy férfi fogházba szállítottott. Így július hó végéről fogva maradt 18 férfi 8 nő.

IV. Közutakról.

Sándor Kálmán kir. főmérnök jelentéséből kitűnik, hogy a debreczen-nagykárolyi törvényhatósági ut v. pércsi szakaszán az alapkövezés elkészült és a kavicsnak mintegy fele beszállítottott. A vámos pércsi volt vámos hid építése befejeztetett. Közúti adó címén 4287 frt 56 kr, átkelési utszakaszok fenntartásáért hozzájárulás címén 1215 frt 29 kr és utrendőri kihágásokért 3 frt folyt be.

V. Az adófizető vármegye.

Szunyogh Sándor kir. tan. pénzügyigazgató a pénzügyek július havi állapotáról a következőket jelenti: Egyenes adóban befizettetett 24.346 frt 13 és fél kr; hadmentességi díjban 91 frt 86 kr; bányajövedékben befolyt. Debreczent is beleértve, 15,115 frt 76 kr, jogilletékben 7821 frt 35 kr, dohányjövédékben befolyt — Debreczen város fogyasztását is beleértve — 45.288 frt 43 kr; a múlt év július havi bevételénél kevesebb 754 frt 74 krral. Határvám jövédékben 5231 frt 67 kr folyt be, több a múlt évi július havi bevételénél 3024 frt 74 krral. Fogyasztási és italadóban befizettetett 17,303 frt 68 kr., több a múlt évinél 419 frt 29 krral.

Vegyes hírek.

* **Tűzoltó kongresszus.** A tűzoltók országos kongresszusa hétfőn folyt le Szabadkán, Cziráky Béla elnöklete alatt. Öröndetes tudomásul vették elnöknek azon előterjesztését, — mely szerint a kormány a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik a tűzoltó intézmény és ennek fejlesztése iránt s a maga körében mindent meg fog tenni, hogy ez intézmény üdvös czéljának és hazafias, valamint biztonsági és gazdasági misszójának elérésében akadályokat ne találjon. Elfogadták továbbá a megyei szövetségek létesítését és azok rendszeres képviseltetését egy nagy bizottságban, mely már a legközelebbi kongresszus leg több teendőit hivatva lesz elintézni. Rendszeresítették továbbá vármegyei és járási tűzfelügyelőket, a kik ennek a nagybizottságnak hivatalból tagjai. Hosszabb vitára adott okot a kötelező tűzbiztosítás kérdése is, de miután a közgyűlés azt az értesítést kapta, hogy e tárgyban a belügyminiszter annak után intézkedik, — egyelőre napirendre tértek fölülte. Kolozsvár város meghívása folytán a tizenkettedik közgyűlés 1895-ben Kolozsvárott fog megtartatni. A millenium alkalmával pedig 1896-ban Budapesten diszközgyűlés tartandó. Végül Cziráky Béla gróf szövetségi elnök sajnálatlalt jelenti, hogy politikai és hivatali állásával járó nagy elfoglaltsága miatt elnöki tisztét tovább nem viselheti s azt köszönettel teszi le a kongresszus kezébe, mely mély sajnálattal fogadja el a lemondást s Cziráky gróf elnöki érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti. Az elnöki állás a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen fog betöltetni. Ezután következett az elnöki állás betöltése és a közp. választmány megalakítása. Aelnökül nagy lelkesedéssel Kék Lajos választatott meg. A választmány csekély változással a régi maradt. A közgyűlés hasznos munkájának befejezése után szétoszlott.

* **A kardalosnő imádója.** Nagyváradon Pál Sándor, a nagyvárad Rózsabokor husz ezredes csaposlegénye, szerelmes volt az étterem egyik feltűnően széke és piros arcú kosztosába, a ki kóristanó a Leszka i szintársulatánál. Sándor gyerek, nagy kinjában, egy diákkal irogatott leveleket és verseket a széke kóristanóhoz, a ki azután nagy indignációval szétmorzsolta a papírost, mondván, hogy nem kezd egy csaposlegényvel. Pál Sándor elkeseredett és vasárnap délben az udvarkert hátulján felakasztotta magát egy akácfa ágára. Mikor öngyilkosságát észrevették, a gyerek már félholt volt. A kóristanót, ki éppen próbáról jött s ebédelni akart, ájultan vitték el.

* **Feleségül ment a vejéhez.** Még ilyen sem történt mostanában, mint Kecskeméten előző 8-án, hol a vő, miután özvegy lett és az anyósát is hasonló sors érte, rövid három heti gyászos özvegység után, feleségül vette az anyósát! Erről a ritka házasságról még azt is beszélék Kecskeméten, hogy az anyós maga kérte meg a vejét, még pedig nem is olyan közönséges módon, hanem levelet írt és abba bele tett néhány ropogós tizest azt ígérve, hogy százasokra váltja fel, ha elveszi őt feleségül. A vő egy perczig sem habozott, hanem elvette az anyósát, a ki a legjobb kofaasszony a kecskeméti piacon s így módjában lesz a vő-férj szerelmét olykor egy-egy százassal felfrissíteni.

* **Pikáns kis história** foglalkoztatja a herkulesfürdői közönséget. Egy nős kapitány esetén kaczagnak a tüdővendégek. A kapitány este felkiérte a nejét szobájába, és ő maga lement mulatni a gyógyterembe. Éjfél tájba pityókás állapotba tér vissza a szállóba és eltévesztve a szobaajtáját, benyit egy másik szobába, hol egy pongyolában levő hölgy ölelkezik egy uri emberrel. A mint betoppán, a hölgy sikoltozva ugrik fel és lepedőbe burkolózik, hogy az idegen tiszt ne láthassa bajait. A kapitány ekként nem ismerhetvén fel az asszonyt, abban a hiszemenben volt, hogy az ő feleségénél settenkedik a „szibil“, gyorsan kardot rántott és el kardlapozta a vélt csábítót. A segélykiáltásokra összefutott a szálló népe és ekkor kitűnt a kapitány ur tévedése. A neveltségessé vált Otthello másnap kora reggel nejével együtt eltűnt a Herkulesfürdőről.

* **A chikagói kiállítás** roppant nagy befizetttel zárodik be, még pedig a mint a „Newsy Herald“ írja 110 millió dollárral vagyis a mi pénzünk szerint 500 millió vagyis 1/2 milliárd koronával. Az amerikaiak arra számítottak, — hogy a világ minden részéből özönlik Chikágóba a sok látogató; különösen Európára nagyban számítottak, de az európaiaknak első sorban is nem nagy kedvök volt azt a nagy atlanti pocsolyát átevezikélni, mert hát a vízi betegségtől sokan tartanak, nem különben, miután egy látogató 1000 forintot alól el sem indulhatott Columbus házába és így az amerikaiak kombinációján felül nagyon sok európai itthon maradásával tüntetett. Még egy reménységök van a chikagóinak mint a fent nevezett lap írja. Dél-Amerikába nem sokára be következik a téli évszak, vagyis a pihenő idő; tehát az a remény, hogy majd a Délamerikaiak ezután sürribben, fogják látogatni a kiállítást. Well.

* **A cigány lova.** Horvátországban is csak olyan a cigány, mint mindenütt az egész világon. Maurovics Jankó is szörnyen dicsekte a maga lovát a heti vásáron; az állat olyan rátartósan tánczolt alatta, hogy gyönyörűség volt nézni és Csokor Antal orle-i parasztember szívesen fizetett érte hatvanként frintot — vesztéré. Alig, hogy a cigányparipát hazavette az istállóban úgy eresztette a szegény pára a fülét-farkát, mintha nem is volna ő. Csokor fölkereste a cigányt, vissza akarja neki adni a nyakába sózott állatot; a cigány merészen állítja, hogy a lónak kutyabaja, csak banni kell vele tudni. A sült paraszt kivezeti a drága jószágot, a cigány ráveti magát mint ha kicserélték volna, úgy ficzánkol a szőrén megült paripa. Később értesült az új gazdája a felől, hogy a boszorkányságot tüszurással idézte elő a furfangos more. Pedig még hátra volt a feketé leves: rejtelmesen sugya adta Csokor uramnak tudtára a cigány, hogy jól kell ám tartani a háts jószágot, hogy kedvet kapjon; tálaljon a lónak zöld paprikát, eczetesszeneciával leöntve és jól megborsozva. A paraszt lépre ment, de meg is adta az árát: a ló, alig hogy beledugta orrát a soha nem látott uri kosztba, uczezu vesd el magad! eltépte a hámat, rohant ki az istállóból a merre látott. A kapu előtt leste régi gazdája, reá vetette magát — még most is futnak, ha meg nem álltak.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezdő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelősek elvilágosításokat ad hétköznapiokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünneppnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirdu hivatalnál augusztus 16-án: Derült, száraz, meleg.

Aug. 18. A debreczeni daleylet hangversenye a nagyerdei vígadóban.

Aug. 27. A függetlenségi párt nyári táncvizgalma a Margit-fürdőben.

Szeptember 4. A kereskedő ifjak dalestélye a Margit-fürdőben.

Október 2—10. Országos vásár.

— **Két püspök nő tolvaja** volt az a két kis leány, az egyik 11, a másik 8 esztendő, kik ma állottak a II. ker. rendőrség előtt. Kiss Áron ev. ref. püspök nejénél továbbá Révész Bálint püspök özvegyénél követtek el lopást, a melyeken — egy harmadik lopással együtt — szerencsére rajta vesztek. Még csak az kellett volna, hogy — a valósi paritás szempont-

jából — Wolafka püspök urhoz is ellátogassanak. Tették elkövetésében annyi furfangot, a rendőrség előtt annyi makacsságot tanusítottak, hogy szinte megdöbbenő volt. A korán megromlott kis gonosztevők története a következő:

Ma d. e. állottak a II. ker. rendőrsékapitányság előtt Kiss (Czina) Róza 11 éves és Bérés Borcza 8 éves leányok. A korán megrögzött gonoszság példányai ma reggel először az özv. Tóth Gyuláné urhölgy hatvanutcai házába mentek be s ott több ruhadarabot, ugyszintén két csuprot összeszedve elfilantak. Azonban nem mentek messze, mert a nevezett házzal csaknem szemben lévő ref. püspöki lak aajtáját nyitva találván, egész bátran besétáltak s a szintén nyitva lévő folyosón át a nappali szobába jutottak. A házurnője Kiss Áron püspök neje éppen a konyhában rendezkedett, Csapó Péter segéd lelkész pedig a templomban végezte a reggeli istentiszteletet, így a gyermekek észrevétlenül szedhették össze a mi kezök ügyébe akadt, össze is csomagoltak szépen: két darab értékes arany mellűt, fényképeket, és több apróbb tárgyat el is vitték. Épen kifelé igyekeztek az ajtón, a midőn Kiss Áronné urnő visszatért a szobába. A kis tolvajok erre ijedtökben eldobták éppen azt a csomót a melyet Tóth Gyuláné urhölgy házából loptak el. Kiss Áronné urnő erre megfogta az egyik leányt Kiss (Czina) Rózát, de a mint a kisleány sirvafakadt, megsajnálta és eleresztette, nem is sejtve, hogy már elloptak valamit. Alig szabadultak innen, utjokat a másik püspökne özvegy Révész Bálintné lakása felé vették. Nem látva senkit az udvaron, hirtelen felmentek a padlásra; ott több fehéreműt magukhoz kerítvén, vigyázva lejöttek és elszaladtak. Egy cseléd azonban észrevette őket; telment a padra és megtalálta azt a csomagot, a mit a leányok Kiss Áron püspök lakásáról hoztak. — A sebes munkában itt is elejtették előbbi zsákmányukat, úgy hogy az értékes mellűt kivételével, csak a legutóbb lopott tárgyak maradtak birtokukban. A cseléd azonnal hírt adott egy rendőrnök, a ki utánuk eredt. — A kenyérpiacon pillantotta meg a kis lányokat, mire ismét futni kezdettek, de a rendőr csakhamar elfogta s a II-ik kerületi kapitánysághoz vitte a tolvajokat. Itt Erdélyi István r. fogalmazó Kiss (Czina) Róza anyjának jelenlétében — kit a zsbivásárból hivatott elő — kihallgatta őket. A gyöngéd mama vadházasságban él Czina urammal, a kinek már több ízben volt a rend réséggel baja. Kisné azt állítja, hogy a lányt szigoruan fogta, sőt — a mi egészen új nevelési eszköz — szavai szerint „egyyszer máifelisakasztotta!“ Időközben Csapó Péter segéd elkész is megjelent, hogy Kiss Áron püspökne nevében panaszt emeljen. Huszonöt év óta működöm a rendőrségnél — mondá a rendőrfogalmazó — „de gyermekben ennyi gonoszságot még nem tapasztaltam, mint Czina Rózában!“ — A gyermek ugyan makacskodott, mint valami vén bünös és úgy védekezett, mint akármilyen fogas prókátor. Bérés Borcza a d t a e l a m e l l t ű k e t — mondá — egy falusi asszonynak s abból nekem egy kávé t fizetett; ő hívott el — ugymond — ma reggel a z s i b v á s á r b ó l, h o g y m e n j ű n k v a l a m e r r e l o p n i.“ Az elővezetett kis lánynak is szemébe mondta, hogy eladta az ékszereket, de az keserves zokogás között tagadta. A fogalmazó ekkor behivatott egy asszonyt, ki az előszobában várakozott s megmotoztatta a leányokat. Az eredmény az lett, hogy a tárgyak mégis csak a Kiss Róza zsebéből kerültek elő. Mikor a fogalmazó pirongatni kezdte, hogy lehet ilyen elvételme d e t t, vállrángatva, a megbánás legkisebb jele nélkül így felelt: „H á t h a ő t e t t e a z s e b e m b e, é n n e m t u d t a m h o g y o t t v a n. Kiderült aztán, hogy a gyermekek már régebben járnak együtt vizet árulni, de pajtáskodásukról anyjuk nem tudott semmit. Ők voltak azok is, kik — mint körülbelül egy hónapja megirtuk — nagyobb ösz-

szegű pénzt találtak s azt egy idegen ház folyosóján egy szekrény alá eldugták, hogy majd abból költsenek, de ezen a turpisságon is rajta vesztettek. A rendőrség gondoskodni fog róla, hogy a nagyreményű csemete anyjával együtt, a ki Szoboszlóra való s 8 év óta itt él vadházasságban C z i n e Józseffel, minél előbb örökre kitiltassék a város területéről. Hogy a két gyermekkel mit végez a társadalom, megmenthetők-e az elromlott ifjú lelkek, a minőknek anyja méltó lenne egy Zola tollára, arra mindent felelhetünk.

— **Nagyvásári forgalom.** Az augusztusi nagy vásárnak vége van. Immár konstataálhatjuk, hogy az kevésbé sikerült. Általában véve lanyha volt, csaknem mindenfelől panaszokat hallunk. Az a körülmény, hogy a hosszas, tartós esőzés a gazdaközöniséget hátráltatta a cséplésben, — nyomasztólag hatott a vásárra is, mert a vidék még csak kevés gabonát adhatott el, így nem volt pénze a nagyvásárra. Új buza még csakugyan elenyésző csekély mennyiségben hozatott fel, — ami gabona piacra került, — az még tavalyi termés. — Ez okozta, hogy a kirakó vásárban megjelent kereskedők és iparosok keserűen csalódtak, kevés árut adták el. Az állatvásárban már nagyobb volt az élénkség s az eladók tisztességes árakat értek el. Ló felhajtattott 3500 db, elkelt 1630 db, szarvasmarha felhajtattott 14500 db, elkelt 4200 db, juh és birká felhajtattott 51,200 db, elkelt 24610 db, sertés felhajtattott 30500 db, eladatott 21416 db. A piaci árakat holnap közöljük.

— **Személyi hírek.** K i s s Áron ev. ref. püspök tegnap rövid időre Szatmárra utazott. — E ö t v ö s K. L a j o s kir. tanfelügyelő Málnás fürdőből hazaérkezett. — S á r v á r y Lőrincz kir. járásbíró, ki Scheveningen tengeri fürdőben kitöltötte szabadságidejét, hazaérkezett. K á l m á n c z h e l y i Mór mezőrendőr kapitány Szobráncz fürdőre utazott.

— **A király születés napjának** évfordulója alkalmából az i. c. hitközség Szent-Anna-utcai templomában f. hó 18-án reggel 7 órakor hálaadó isteni tisztelet fog tartatni, melyre a hitközség tagjait lapunk útján is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Népesedés.** Debreczenben aug. 6-tól 12-ig terjedő héten született élve 30 fiu, 21 leány, ha'va 2 fiu, együtt 52 gyermek, (közülök 5 törvénytelen); meghalt ugyanezen idő alatt 17 fi-, 18 nőnemű, együtt 35 egyén; (közülök 20 egy éven aluli.)

— **Pintye Gregor druszája.** P i n t y e János napszámos, ki a művészek sorába tartozik, amennyiben a vásárok alatt egy komédiás bódében forgatta a verklit, tegnapelőtt este beült két, szintén abban a bódében foglaltos kodó társával egy, a T i z e n h á r o m v á r o s o n levő kocsmába és ott idogáltak. C s ö k e Sándor csegei csizmadia a másik asztalnál borozott, mikor pedig elmenőben fizetett volna, Pintye észrevette, hogy Csökénél van még néhány forint. Pintye nyomon kísérte C s ö k e Sándort s a mint az a Péterfia elején megállott, hogy a pénzt megolvassa, Pintye előrohant, Csöke kezéből a pénzt kiragadta és tovafutott. Csöke tegnap a vásári bódék közt járkálva, megismerte Pintyét, a ki híres hasonnevű elődjének P i n t y e Gregornak nem bírja egyszersmind bátorságát és csaknem s i r v a k ö n y ö r g ö t t az előhívott rendőrnek, hogy ne bántsa őt; kifizeti, a mit Csöke követel. A rendőrség börtönében várja büntetését és nincs közel verkli, a melyen gyászindulót forgasson bánatos sorsához!

— **Polonyi Géza Szoboszlón.** A h.-szoboszlói választó kerület orsz. képviselője Polonyi Géza augusztus 25-én Lajos napján beszámoló beszédet mond. — Polonyi ez alkalommal elfogja mondani véleményét a hármasszövetségről, valamint azokról a törekvésekről, melyek orosz-magyar és francia-magyar közlekedést és barátkozást czéloztak.

— **Gyártelepnek kért városi telkek.** Falk Ármán helybeli lakos, kefégyártulajdonos azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy az Ispotály lapon, a vasuti állomás közeében méltányos ár mellett h a t e z e r négyszögöl területet gyárépítési czélokra engedjen át neki a város. A tanács a kérvényt még nem tárgyalta hanem véleményezés végett kiadta a jog é l é n z ü g y i bizottságnak. A városi hatóság nézetét tekintetben nem ösmerjük, annyit azonban tudunk hogy a város közelében fekvő üres telkeket nem szívesen engedi magán tulajdonba, mert nem lehet tudni előre, micsoda közczélokra lesznek azok szükségesek a jövőben Tanácsnak és közgyűlésnek csakugyan óvatosan, gondos körültekintéssel kell eljárnia, midőn városi telkek elidegenítéséről van szó különösen, ha magánosok kéri a telkeket. Másfelől pedig tagadhatlan, hogy a hatóságnak is töle telhetőleg elő kell mozdítania akár egyesek, akár társaságok részéről indul ki, azt a törekvést, hogy Debreczenben új iparvállalatok, új gyártelepek létesüljenek. Azonban s ezt általánosságban mondjuk, amikor gyártelepek helyeül kéne eladásra földet a v á r o s t ó l, vigyázzon a fő- és székes város, mely gyári czélokra magánosoknak részint ingyen, részint pénzért száz meg százezer négyszögöl területet engedett át s most utólagosan Körösi József statisztikus kimutatta, hogy több gyáros az engedett területeknek csak egy részét használta fel gyári czélokra, a felesleges területeket pedig busás haszonnal eladta házhelyeknek.

— **Házi ezredünk a nagygyakorlaton.** A VII. hadtest idei záró hadgyakorlatain jelen lesz Ö felsége a király is, a ki Boros-Sebesen Wencheim Frigyes gróf vendége lesz.

Az eddigi megállapodások szerint Albrecht főherceg, Paar gróf főhadsegéd Wolkenstein gróf főkonyhamester, Pápay, a kabinetiroda főnöke, azután Wekerle Sándor miniszterelnökökkel az élükön Fejérváry Géza báró, Hieronymi és Tisza Lajos gróf miniszterek fogják ő felségét kísérni.

A király szept. 7-én utazik keresztül Aradon. Boros-Sebesen megérkezése után pihenőt tart a király. A délelőtt folyamán Waldstätten br. temesvári hadtest parancsnokkal a záróhadgyakorlatok részére kitűzött hadászati feladatra nézve határoz. 10-én délelőtt fogadja Arad megye és Arad város küldöttségeit 11 és 12-én a király jelen lesz a Butyin, Gurahonez és Dézna vidékén tartandó záróhadgyakorlatoknál. E gyakorlatokban részt vesz a Waldstätten János báró tábornagy, a 7. hadtestparancsnokának vezénylete alatt a nagyváradi 17-ik hadosztály, a temesvári 34-ik hadosztály, Adrovsky Henrik altábornagy parancsnoksága alatt, a vezérkari főnök és Schreiber Viktor vezérkari ezredes.

A hadosztályok szervezése ez lesz: A 33-ik dandárból: a 37., 39. debreczeni és 101-ik gyalogezred, Kalliwoda József lovag vezérőrnagy parancsnoksága alatt és a 33. és 46-ik gyalogezred. Ehhez a hadosztályhoz tartoznak még az 1-ső huszárezred és a 7-ik tüzérezred 1. és 13-ik ütege. Továbbá a 67-ik dandárból a 61-ik és 29-ik ezredparancsnok: Muszil Rezső vezérőrnagy és végre a 68-ik dandárból, a 43. és 83. gyalogezred, továbbá a 3-ik huszárezred és a 7-ik tüzérezred 2-ik és 14-ik ütege, parancsnok Csnai Domokos vezérőrnagy. Ehhez, a közös hadseregből való hadosztályhoz csatlakozik még a Lugosról odaérkező 46-ik honvéd-gyalogdandár Huberth Andor vezérőrnagy parancsnoksága alatt. A lovasság parancsnoka Lauffer Emil vezérőrnagy lesz. A záró hadgyakorlaton összpontosított csapatok száma összesen 550 tiszttel, 20,140 legénységgel, 1820 huszárral és 94 ágyúval. A csapatok szept. 13-án fognak szétoszolni és pedig részben gyalog és részben az aradi és csanádi egyesült vasutak vonalán.

— **Klárka.** Előre kell bocsátanunk, hogy mi Klárkáról nem tudjuk, hogy kicsoda. Pedig tudjuk róla, hogy Budapesten lakik Duna utca 11. szám alatt. A foglalkozását sem ismerjük, sőt azt hisszük, miszerint a foglalkozása is abban áll, hogy — vele foglalkoznak. — Annyi tény, hogy a tegnap esti gyorsvonattal Debreczenbe érkező utasok legtöbbször a következő névjegyet találta a székében:

Klárka,
Duna utca 11.

Pinézerek csempézik a fővárosban mulatók zsebébe az ilyen névjegyeket. Klárka bizonyára okleveles kisdedóvónő lesz, a mit a hitvesek megnyugtatósára közlünk, ha esetleg — ők bukkannának rá a titokteljes névjegyre. Ne tessék mindjárt rosszat gondolni.

— **Derék csizmadiák.** A n a g y v á r a d i csizmadia ipartársulat évek óta gyűjtött tagjai körében arra a célra, hogy nagyváradi-újvárosi ref. templom elé vaskerítést csináltassanak. A garasok lassankint 1095 frtra szaporodtak. Ez alatt arról győződtek meg a derék csizmadiák, hogy az ő egyházuknak sokkal nagyobb szüksége van felekezeti elemi iskolára, mint vaskerítésre, elhatározták tehát, hogy ez iskola létesítésére ajánlják fel az ezer forintot. Az erről szóló adomány levelet vasárnap mutatták be a presbiteriumnak.

— **Gyanus megbetegedések Szabolcsban.** Szabolcsmegyében csakugyan van valami járvány, a melyet némelyek „savós béllobnak“ neveznek, mások ellenben ázsiai kolerának tartanak. Egy miskolci lap a szabolcsmegyeiek járványától való óvakodásra intve Borsodmegye közönségét állítólag hiteles kimutatást közöl a Szabolcsmegye területén legújban előfordult esetekről. E kimutatás szerint Szalókán 2 betegedés, 2 halálozás, Eszenyben 4 betegedés, 2 halálozás, Thuzséron 6 bet. 3 hal., T.-Szt.-Mártonban 2 b. 1 h., Zsarkon 23 b. 10 h., Mogyoróson 9 b. 1 h., Dombrádon 7 b. 3 h., Rakamazon 2 b. 1 h., Vencsellőn 1 b. 1 h., Potrohan 1 b., Benken 1 b., Órladányban 3 b. 1 h., Veresmarton 7 b. 4 h., Kis-Várdán 1 b. 1 h., összesen 14 községben hatna palatt 69 megbetegedés és 30 halálozást történt.

— **Katonák új sátrai.** A hadsereg rendeleti lapja közli a hordozható sátorfelszerelésről szóló ideiglenes utasítást. A gyalogságnál mindenkatonakap egy sátorponyvát és három sátorcöveket, melyet magával kell vinni. Minden tisztnek két sátorfelszerelésre van joga. A ponyva 89 centiméter széles földszinű pamutszövetből készült és alakja ferde négyszög sulya pedig 102—105 dekagram. A sátorcövek köristárból készül és sulya 30—40 dekagramm, míg a támasz három része összesen 26—30 dekagrammot nyom. A katonák tehát eszentul ismét 111—117 dekagrammal nagyobb terhet fognak czipelni.

— **Elveszett egy fekete-fehér teliszőrű** 3 hónapos kis kutya. A megtaláló illő jutalomban részesül, ha Széchenyi u. 1780. sz. a viszi.

x Tanulóul főlvetetik egy 14 éves korban levő, kielégítő bizonyítványokkal ellátott ifju, Kovács Gyula vasüzlétében.

Közgazdaság.

* **Kedvezmény a lószállításra.** A földművelésügyi miniszter értesíti a törvényhatóságokat, hogy a kereskedelmi miniszter intézkedése folytán a hazai vasutak a f. é. október havában Bécsben tartandó nemzetközi mészemlére teherárúként szállítandó mének után az általános díjszabási határozmányok (I rész.) 153 lapján a kiállítás állatokra nézve megállapított kedvezményt, az ugyanazon alkalmából gyorsárúként szállítandó mének után pedig a kedvezményes teherárú díjtételeket 50%-al felemelve fogják alkalmazni. A szóban lévő mészállításokat illetőleg az osztrák területen fekvő vasuti vonalokon ugyan ezen kedvezményt fog alkalmazást nyerni. A kedvezmény számszerű mértéke és alkalmazásának módzatai bármely vasuti állomáson megtudhatók.

* Az állami ipariskola igazgatóságától. Az állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. népszínház utca 8 sz.) szeptember 1. napjától szeptember 5. napjáig tartatnak a beiratások. Az intézetnek öt szakosztálya van: az építészeti, a gépészeti, a vegyészeti, a fém-vasipari s a faipari szakosztály. A tanfolyam három évre terjed. Felvételi feltételek: legalább 15 éves életkor, egészséges kifejett testalkat, négy közép iskolai (polgári, reál vagy gymnasiumi) osztályról szóló bizonyítvány, végre legalább is két hónapi, szakba vágó gyakorlati foglalkozás igazolása. A beiratási díj 2 frt, a tandíj fél-évenként 10 frt. Az első évfolyamra jelentkező tanulók szüleikkel, vagy gyámjukkal tartoznak megjelenni. Az állami ipariskola igazgatósága.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. aug. 15-én.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4%	— — —	115.50	115.80
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	— — —	126.—	127.—
„ koronajárdék 4%	— — —	93.90	94.40
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	— — —	100.—	100.50
Osztrák aranyjárdék 4%	— — —	118.75	119.25
Egységes állam kötvény 4 1/2%	— — —	96.—	96.75
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	— — —	143.—	144.—
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény	— — —	417.25	417.75
Osztrák hitelrészvény	— — —	334.—	334.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	— — —	114.—	115.—
Sorsjegyek:			
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	— — —	128.75	129.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	— — —	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	— — —	12.80	13.20
Osztrák „ „ „	— — —	19.25	19.75
Olasz „ „ „	— — —	13.50	14.—
Bazilika sorsjegy	— — —	9.—	9.40
Jó-szív „	— — —	3.—	3.30
Pénznemek:			
Cs. és kir. arany	— — —	5.82	5.95
20 márkás arany	— — —	12.28	12.32
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — —	9.91	9.95
Sovereigns	— — —	12.56	12.61

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Augusztus hó 14. Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-on felüli sulyban) —. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban —. krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 46.—47. krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 45.5—46.5 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő sulyban) 46.—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli sulyban) 44.—45. krig. — Közép (páronkint 220—280 kg. sulyban) 44.5—45.5 krig. Könnyű (páronkint 220 kg. terjedő sulyban) 45.—46. krig.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

ELSŐ KÖTET.

IV.

(Folytatás.)

9.

— Kapitányi rangomról lemondásomat kellett volna benyújtanom, nem volt más örökségem; mintegy százezer franczal tartoztam; mit voltam teendő? E nélkül, jutott volna valaha eszembe megházasodni? A mit elmondtam, nem azért van, hogy anyádat vádoljam, sőt, ha a házasságróli véleményem valaha változott volna, bizonyára ő lett volna az egyedüli nő, ki e csodát képes lett volna előidézni. Jelen nő, jó, szelíd, elnéző, ragaszkodó. De a házasság! Végre a gondviselés nem engedte, hogy abba temessem egészségem és értelmiségemet; az Isten magához hívta anyádat és én újra feltaláltam szabadságomat. — Talán azt hiszed, hogy 20 évi házasság után az lennék, a mi vagyok?

— Az igaz, hogy ön ifjodik; szerencsét-

lenségre én nem vagyok olyan, mint ön, én, öregszem.

— Ugyan hány éves vagy? 24 éves?
— 30 éves vagyok.

— Harmincz év! Az lehetetlen. Te egy vasárnapon születél, igen jól emlékszem reá.

— Szept 14-én.

— Ugyanakkor Ezen napon a Croix de Bernyi futtatásokra kellett volna mennem. Reggel, anyádat szülési fájdalmak vették elő; azt hittem hogy csálódok, és azért el is mentem. Este, midőn visszatértem, te bölcsődben feküdtél anyád mellett. Még láttalak fokötöcskékben, te nem voltál szép. A gyermekek! ez még csak a gyönyörűség! Tehát! Születésed évében 34 éves voltam; ha te ma 30 éves volnál, én 64 éves volnék, a mi képtelenség. Én nem vagyok 64 éves és nem is voltam soha.

— És soha sem lesz oly idős. De akár-hogyan is van, én 30 éves vagyok, ez bizonyos.

— Légy bizonyosságban korod felett, ez jól van, de engedd meg nekem, hogy én is bizonyosságban lehessenek a magamé felett. Talán azért, mert 30 éves vagy, verted fejedbe azt, hogy meg kell házasodnod. Menjünk, te nem vagy oly kemény ember, a mint gondoltam.

— Megakarok házasodni, mert pénzügyi torrásaimnak és testi erőmnek egyaránt végén állok. Horton, a kit ön ismer és becsül...

— Mint embert, igen, de mint orvost csak kinevetem őt

— Tehát, Horton azt állítja, hogy ha folytatom azon életmódot, melyet tizenkét év óta viszek, el vagyok veszve.

— Ho! Ho!

— Mit tegyek tehát? Nem találtam csak egy feleletet, ugyanazt, mely az öné volt, midőn e kérdést tevő magának: megházasodni, és e tárgy fölött tanácskozandó, jöttem önhöz. Ha jobbat tud ajánlani, elfogadom azt.

— Ez komoly kezd lenni s nincs többé kedvem nevetni. Maradj nálam reggelire és beszéljessünk.

Csengetett, egy inas jelent meg.

— Tegyenek fel két terítéket s ne bocsássanak be senkit.

Azután fiához fordulva:

— Engedd meg, hogy felöltözzem, mondá, és egészen a tied vagyok.

V.

Ha Sainte Austreberthe tábornok különféle segélyforrásokból élt, mint a hogyan azt mondotta, úgy, asztalát látva, nem lehetett azt gyanítani.

Ezen asztal fényűzéssel volt ellátva, mind az étkeket illetőleg, melyekkel terhelve, volt mind a szövet, porcelán, üveg és ezüstöt illetőleg, érezni lehetett a házigazdát, ki sokat ad a konyhai nyálánságokra.

Még inkább észrevehető volt az, őt enni látva, mert, ámbár kevés idő óta volt ébren, annyit evett reggelire, mintha az egész reggelt erdőben, vadászattal töltötte volna. Az anyának ezen erős és vidor étvágya, ellentétet képezett azon hanyag modorral, melylyel a fiu kenyerét tördelé ujjai hegyével és ajkait nedvesíté poharával. Az egyik peczkésen ülve székén, széles vállával, egyenesen fölemelt fövel piros arcczal, ugy evett, mint egy életnek örvendő ember, ki dacol a kor támadásaival és fáradalmaival; a másik, hanyagul, fáradtan, unottan, mindentől undorodva, egyenlő étvágytalansággal látszék inni vizét és a sauterneit.

Miután az édességek felhordattak és egy kávé készítő gép helyzetetett a tábornok elé, szeszes üvegekkel együtt, az inas távozott és az ajtót be volt maga után.

— Mostan, mondá a tábornok, meggyújtván a gép alatt levő borszeszt, és szorgosan megmértve az örlött kávéét, beszéljessünk. De mindenekelőtt bocsánatot kell kérnem tőled, a miért nevettem házassági terved felett. Öltözködés közben gondolkoztam ezen tervről, mely nagy hatott reám, mint egy hideg víz zuhany; mert végre be kell ismered, hogy eddig semmiből sem lehetett azt következtetni, hogy ily gyászos véged lesz, és következtetést következtetésből vonva, oda jutottam, hogy bevalljam magamnak azt, hogy te csakugyan ügyes ember vagy, és én elég ostoba voltam azt az

előbb félre ismerni. Helyeslésemet tehát és beleegyezésemet bírod.

— Nekem többre van szükségem.

— Tanácsaimra nemde, tapasztalataimra, befolyásomra, minden a mivel bírok a tied, mert fontos hogy siessünk.

— Fél talán valamitől, fenyegetve van valami által?

— Nem magamért félek. Nagyon hozzám vannak szokva, már nem is nélkülözhetnék szolgálataimat, nem féltékenyek befolyásomra, melyet érdekeimhez mérek; nem félnek attól, hogy tulságos tekintélyre vergődöm; végre, mindezen személyes biztossági okokhoz csatlakozik az, mely bizonyos papiroknak biztokomban vagy inkább biztosságban és rendelkezésem alatt állásának tudatából származik. Nem is magamért érzek félelmet, hanem az általános rendszerért; rosszul megy a dolog, minden fekete. Már nem élünk a császárságban és még nem élünk parlamenti kormányforma alatt, egy határozatlan, bizonytalan államban élünk, mely rendtelenségbe hozza a legerősebbeket, és megzavarja az elméket. Ingerültség, rosszakarat és fejtelenség van mindenütt. A dolgok nem folytathatnak így sokáig. Meddig fog ez tartani? mi fog történni? Nem tudom elképzelni. De el kell készülnie lenni egy általános megrázkódásra. Tavaszon vagyunk, még a vizeket jég borítja, de fujjon egy, bárhonnán jövő szél, egy óriási roppanás lesz hallható, és itt lesz a vég, minden ki fog mozdulni helyéből és eltűnni. És akkor mibe kapaszkodunk, hogyan menekülünk? Erőssen akarod kávédat?

— Igen, örömet.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* Érthető.

Egy társaságban valaki szörnyen kaczag egy öreg ur élczein.

— Hogy nevetehetsz pajtás, az ilyen ócska viceken? kérdi tőle jogász kollegája.

— A fiatal ember felel:

— Pszt! Meg akarom az öregget pumolni!

* Azok a vők.

— Miért busulsz?

— Megütötte a szél az anyósomat!

— És azon busulsz?

— Igen ám, de életben maradt!

* Szórakozottság.

A tanár ur későn éjjel dolgozik, mikor rémülten jön be a cseléd:

— Tolvajok lopóztak be a hátsó szobába.

A professzor idegesen kiált:

— Most nem érek rá... Mondd nekik, jöjjenek máskor!

AZ ISTEN SE TILTJA.

Nézek, nézek keresgélek

A csillagos égen,

Elvesztettem két csillagot,

Egyre csak azt nézem.

De szemeim az egetet

Hajh, hiába járák:

Nem találok én azoknak

A mosolygó csillagoknak

Magas égen pártját!

Én teremtem, azt a kettőt

Teremtsd még az égere,

Egy pontján az én szemem is

Nyughasson meg végre.

Nézni azt a másik kettőt

Ugy is meg van tiltva,

S embereken úr a végzet, —

De hogy fel az égere nézzek:

Az isten se tiltja!

S z á v a y G y u l a.

Nincsenek rossz emberek, csak igen sok féle szegények vannak. S minden elkövetett rossznak az erkölcsi szegénység, a szellemi, a szívbéli, az értelmi vagy a nagy anyagi szegénység az okozója. Mert a természet végtelen

gazdaságában ezek a borzasztó szegénységek te-
szik nyomorultá az emberi éetet.

Egy fagyos kézszerítés s egy hideg szó-
attól, kit forrón szereünk, a halál fagyossá-
gával ösmerteti meg szívünket, s előleget ad a
sír hidegségéből.

B. Büttner Lina.

Nem az féltékeny, a ki szeret, hanem az,
aki akarja, hogy szeressék.

Rahel.

* **Az aluminium mindenütt.** Az ezüst-febér
aluminiummal találkoznak most már mindenütt.
Csinálnak belőle apróságot, nagy dolgot. Hu-
szonöt évvel ezelőtt az aluminium kilója, mely
kavicsos és vassal volt keverve, 50—60 frtba
került; most egy kilogramm tiszta aluminium
négy forint. A mióta a dinamogépek tökéletes
bitésével erős villamos áramokat tudnak létre-
hozni, az aluminiumot is könnyebben nyerik
villamos uton Csészék, bonbonnierek, tálcák
tárczák, kulcsok, erszények és egyéb alumini-
umból mindennapi dolgok. Hol van az az idő,
mikor egy híres francia vegyész III. Napoleon
ujszülött fiának aluminiumból készült csörgőt
ajándékozott bódolata jeléül; évekig dolgozott
az anyag előállításán. Most egy pár krajczárért
különb csörgőt lehet kapni. Az aluminium a
legjobb elterjedt fémem; minden porce lán
földben, agyagban, timsóban igen sok közetben,
mint például gránitban, palában, sienitben jelen-
tekeny százalékta található. Grönlandban a kry-
olith különösen alkalmas az aluminium előállí-
tására. A legtöbb aluminiumot ez idő szerint
Schaffhausen közelében, Neuhausenben gyártják
villamosság utján. Más gyárak nehezen konkur-
rálnak a neuhausenivel, mely olcsón értéke-
síti a rajnai vizeses hatalmas erejét. Az alumini-
um feltűnő sajáttsága az alacsony fajsúly; egy
literje csak 2½ kilót nyom, ugyanannyi vas
háromszor nehezebb. A frankfurti villamos ki-
állításán egy másfél milliméternyi vastagságu
aluminium lemezekből összeállított, tíz személyre
való csónak volt látható, mely a naftamotorral
együtt 440 kilót nyomott. Vascónak legalább
kétszer oly nehéz lett volna. A katonai felsze-
relések terén különösen nagy szerepre van hi-
vatva az aluminium; edények, palaczkok, ssa-
kok, gombok, esetleg puskák készíthetők belőle.
Az aluminiummal könnyen lehet banni, kala-
páccsal kevésbé megkeményíthető; dróttá ne-
hez sodorni Nem igen rozsdásodik; kon zentrált
savak nem bántják, de vékonyított állapotában
egyes savak feloldják. A higany nem támadja
meg; meleget és villamosságot jól vezet.

Meghaltak.

— Aug. 6-tól aug. 13-ig. —

Piacz-hatvan-utczai város-
részen: Rác Mihály és Szücs Juliánna
fia ref. halva szül.; Vas Mihály 6 hón. ref. bél-
hurut, Török Juliánna 85 éves, ref. méhrák,
Király Mihály 6 hón. ref. bélhurut, Tóth János
62 éves ref. agyszélhűdés, Kovács Mari ev. ref.
bélhurut, Polgári Eszter 65 év. ref. veselob,
Róth Sándor 6 hón. izr. bélhurut, Békési Róza
14 hón. ref. bélhurut, Dr. Szabó Gábor 56 év.
ref. üdült veselob, Takács Ferencz 2 év. rk.
görcsök, Tarcsai István 1½ é. ref. bélhurut.

Kossuth-Varga-utczai város-
részen. Bloxberg Simon és Rozenzweig
Róza kereszteletlen fia 1 hón. izr. görcsök;
Késmárki Juliánna 67 é. ref. gutaütés. Kozma
Zsuzsanna 65 é. ref. gutaütés; Csapó Juliánna
19 é. ref. hashártyalob; Kohn Piroska 2 hón. izr.
bélhurut; Marjai Gábor 1 é. ref. bélh.; Lu-
kács Zsuzsanna 4 hón. ref. bélh.; Kenderesi
György 4 hón. ref. bélh.; Gyökös Erzsébet 75
é. ref. aggkór; Szalai Béla 1 hón. ref. bélh.;
Erdei Erzsébet 8 hón. ref. bélh.; Jobbágy Ju-
liánna 23 é. ref. tüdőgümőkór; Görcsös Jenő 1
hón. rk. vele szül. gyeng.

Csapó-Pétertia utczai város-
részen: Boros Juliánna 9 é. ref. agylob;
Nagy Sára 62 é. ref. bélhurut; Nagy József 6
hetes, ref. vele szül. gyeng.; Hojsza Róza 4
hón. ref. bélh.; Hegyi Mária 23 é. ref. tüdő-
gümőkór; Nánási Róza 6 hón. ref. bélhurut;
Szücs Sándor 10 hetes ref. bélhurut.

Kiadó és laptalajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Arnold.

Nyilttér.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és köszvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Egeresen.

4958.
93. K.

Pályázati hirdetmény.

H.-Hadház községben megürese-
dett **adóügyi jegyző állásra** pályá-
zat nyittatik:

Javadalom 400 frt fizetés, 100 frt
lakpénz és a magán munkálatokéit egye-
sektől szabályrendelet alapján szedhető
díjak.

A választás **H.-Hadházon folyó
évi szept. hó 4-ik napján d.
e. 10 órakor fog megtartatni.**

Felhivatnak a pályázni kívánók,
hogy a törvényben megszabott módon
felszerelendő kérvényeiket alólírott fő-
szolgabíróhoz jövő hó 2-ik napjának
d. u. 5 órájáig adják be, mivel a hi-
ányosan szerelt, vagy későbbben érkező
kérvények figyelembe nem vétetnek.

Debreczen, 1893. augusztus 11.

Ferenczy Elek,
főszolgabíró.

Eladó.

A boldogfalvai kert I-ső járásában
a csőszház mellett

2 nyilas szőlő
finom gyümölcsfákkal,
bakar és csemege szőlővel.

Jelenleg igen bő terméssel.

Csinos nyári lakkkal
Értekezhetni a csőszháznál.

Női ruhaszövetek, Gyapju Voile-ok.

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-satin,

Vásznak, kész fehérneműek,

Szőnyegek, függönyök,

ÁGY és ASZTALTERITŐK.

Paplanok, matrácok.

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

A világ
legjobb
fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz

Bécs
gyár alapítottat
1895!
Ezen fénymáz,
vitriol nélkül
gyorsan a leg-
szébb mély feke-
teszínű fényt ad-
ja és a bőrt tar-
tósá teszi.
Mindenütt raktáron!

Ertesítés! A n. é. közönség saját érdekében kére-
tik csakis Fernoendt fénymázt venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek **St. Fernoendtt**

névalírással vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévútra vezessék.

Az országban az egyedüli világ-színház.

Természettani, mechanikai műszínház.
Kiss Adolf igazgatása alatt.

A vásártéren
a lovas-laktanya mellett
nagy előadás tartatik.
Műsor:

1. Nagy regényes körutazás a föld körül 12 képben, és pedig: a hamburgi kikötő, hajótörés Hamburg és New-York között, életveszélyes vadászat jegesmedvékre az északi sarktengeren, a keleti fők. Japán, Melbourne, Brazillia őserd-je, Batlehem, a piramisok és sphynxkolosok, homokfergeteg Saharán, Róma, Nápoly.
2. Az indiai kötél-tánczos mutatványai és szolgálja.
3. Egyiptomi Alexandria bombáztatása angolok által tengeren és szárazon.
4. Tizenöt percz falun. Svédországi esendélet.
5. Mithologiai tündérvilágot. A tavasz ébredése Flóra kertjében.
6. A közkedveltségű Dioprama (kőképek.) Világ- és természeti tükör, karrikaturák, szín- és vonaljátékok.

A szünet alatt saját zenekarom játszik.
Helyárak: Zártszék 50 kr., I. hely 40 kr., II. hely 30 kr., Karzat 20 kr. Gyermeknek 10 éven alul szülőik kíséretében fél ár.

Kezdeté 8 órakor.

Előadás minden nap. — A színház vízhatlan ponyvával van fűdve.
Vasár- és ünnepnapokon két előadás, d. n. 5 és este 8 órakor.

Férfi Chiffon ingek,

a hírneves Schrolli-féle Chiffonból

1 frt. 90, 2 frt. 20. 2 frt. 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák, Keztyük,

Női Blousok,

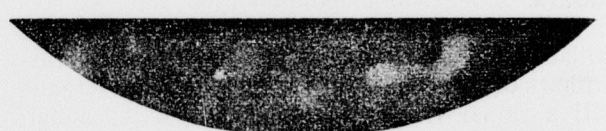
Kész mosó gyermek ruhácskák,

Brassói posztók,

Tricot, Peruviene, Doskin

Szabó Lajos fiai

üzeménél.

A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

A „CSOKONAI”

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabb a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

Könyvkötészet

melyben a legkitűnőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő „Debreczeni Ellenőr” részére

hirdetéseket olcsón elvállal.